

૧૦

પેટર્નની રમત

અધ્યયન નિષ્પત્તિ :

- M 401 સંખ્યાઓની મૂળભૂત ક્રિયાઓનો ઉપયોગ રોજિંદા જીવનમાં કરે છે.
M 403 આસપાસના પર્યાવરણમાં જોવા મળતા આકારોની સમજ ધરાવે છે.

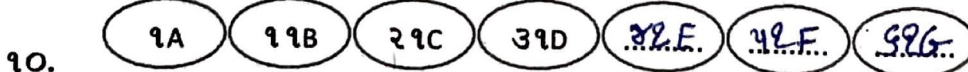
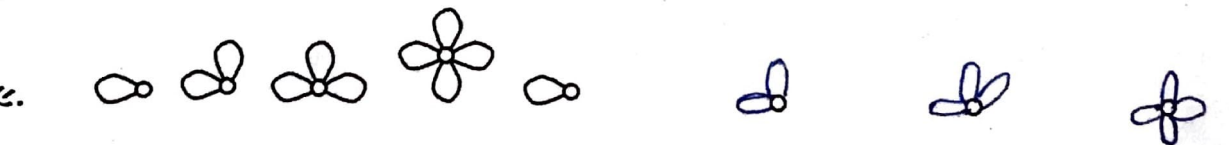
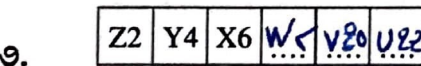
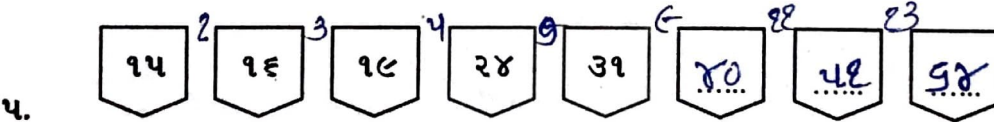
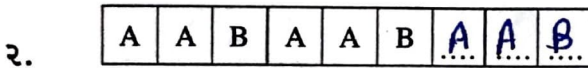
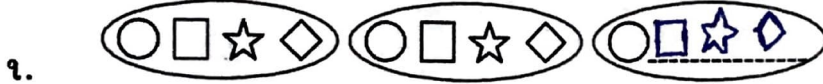
વિષયવસ્તુના મુદ્દા :

- 10.1 આજુબાજુમાં દેખાતી પેટર્ન સમજે અને આગળ વધારે
10.2 વિવિધ આકારોની સંખ્યાત્મક પેટર્ન તેમજ મૂળાક્ષરોની પેટર્ન સમજે

પૂર્વજ્ઞાન

- ચિત્રાત્મક, સંખ્યાત્મક અને મૂળાક્ષરોની પેટર્ન વિશે જાણે છે.
- ગણિતની મૂળભૂત ચાર ક્રિયાઓ કરી શકે છે.

(૧) નીચેની પેટર્ન પૂર્ણ કરો.

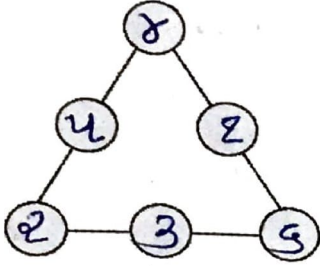

- (૨) નીચેના ચોકઠામાં $+$, $-$, \times , \div ની નિશાનીઓ એવી રીતે ગોઠવો કે જેથી એક જ લીટીમાં એક નિશાની એકથી વધુ વખત ન આવવી જોઈએ.

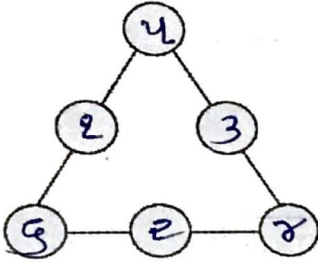
-	\times	\div
\times	+	-
+	-	\times

- (૩) નીચેના ત્રિકોણમાં ૧ થી ૬ અંકોનો એક જ વાર ઉપયોગ કરીને એવો ત્રિકોણ રચો કે જેથી

૧. દરેક બાજુના અંકોનો સરવાળો ૧૧ થાય.

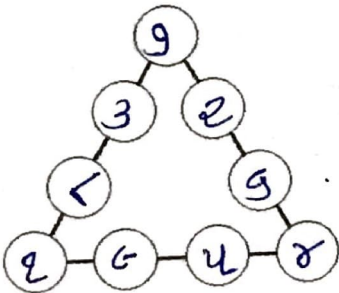

૨. દરેક બાજુના અંકોનો સરવાળો ૧૨ થાય.

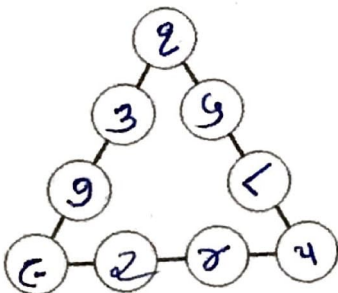

- (૪) અંકો ૧ થી ૯ નો એક જ વાર ઉપયોગ કરીને નીચેની પેટર્નમાં ખૂટતી સંખ્યા લખો કે જેથી ત્રિકોણની દરેક બાજુના અંકોનો

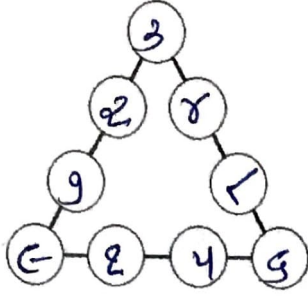
૧. સરવાળો ૧૯ થાય.

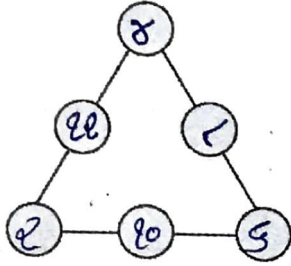
૨. સરવાળો ૨૦ થાય.

૩. સરવાળો ૨૧ થાય.

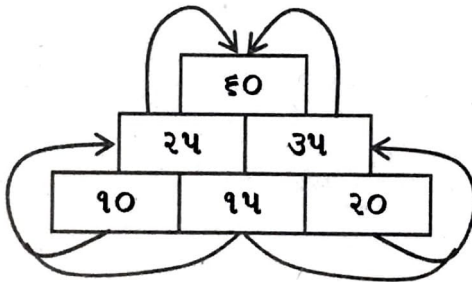
(૫) પ્રથમ છ બેકી સંખ્યાઓનો પુનરાવર્તન કર્યા સિવાય ઉપયોગ કરીને ત્રિકોણની દરેક બાજુનો સરવાળો ૧૮ થાય તેવો ત્રિકોણ રચો.

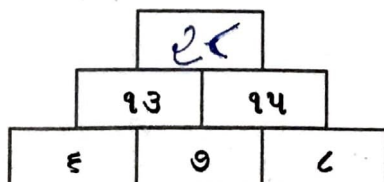
(૬) નીચેનો જાદુઈ ચોરસ ૧ થી ૨૫ અંકોનો એક જ વાર ઉપયોગ કરીને પૂર્ણ કરો કે જેથી આડી અને ઊભી દરેક હરોળનો સરવાળો ૬૫ થાય.

૩	૧૬	૯	૨૨	૧૫
૨૦	૮	૨૧	૧૪	૨
૭	૨૫	૧૩	૧	૧૯
૨૪	૧૨	૫	૧૮	૬
૧૧	૪	૧૭	૧૦	૨૩

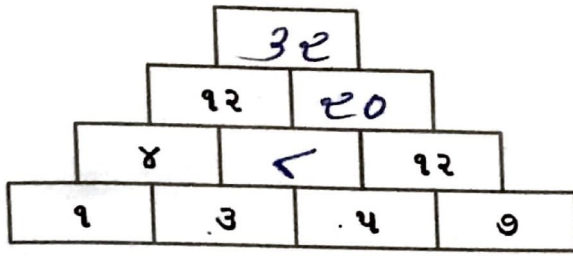
(૭) નીચેની પેટર્નનો અભ્યાસ કરો અને બાકીની પેટર્ન પૂર્ણ કરો.

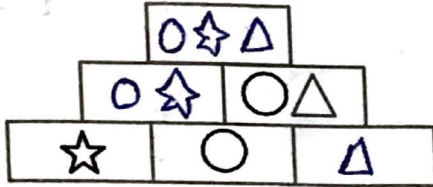
૧.

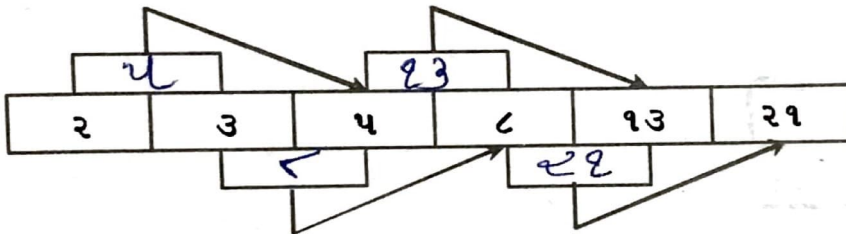
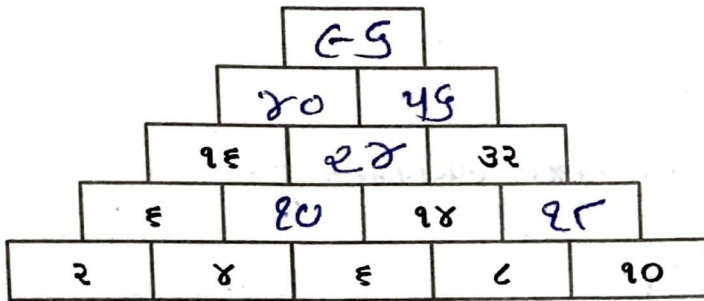
૨.

૩.

૪.

(C) નીચેની પેટર્ન પૂર્ણ કરો.

૧. ૧૭, ૨૦, ૩૭, ૫૭, ૮૪

૨. ૧૦, ૨૦, ૩૦, ૫૦, ૬૦, ૧૩૦

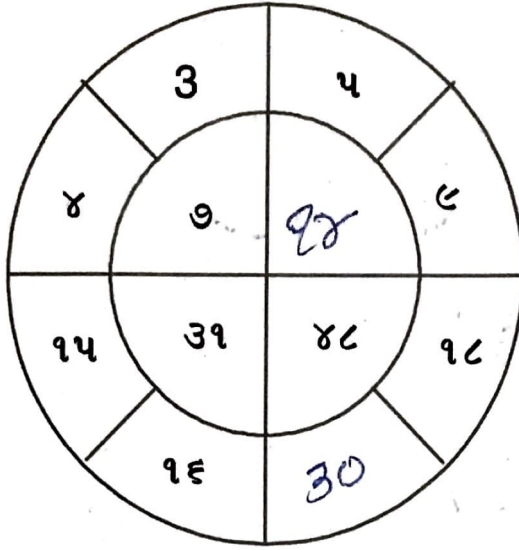
૩. ૫, ૧૫, ૨૦, ૩૫, ૫૦, ૮૦, ૧૨૫

૪. ૨, ૩, ૫, ૮, ૧૩, ૨૨, ૩૪

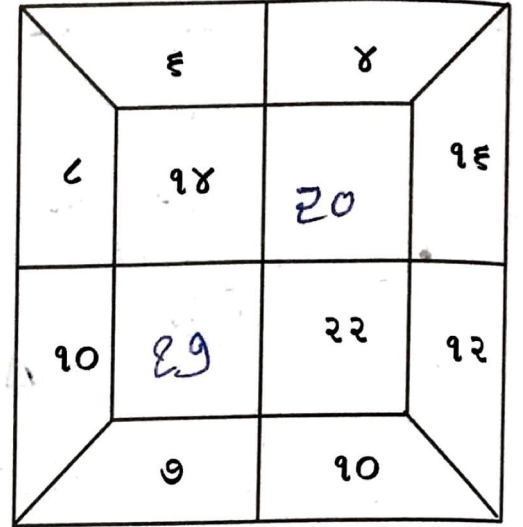

(૯) નીચેની પેટર્નનો અભ્યાસ કરો અને ખૂટતા ખાનામાં સંખ્યા લખો.

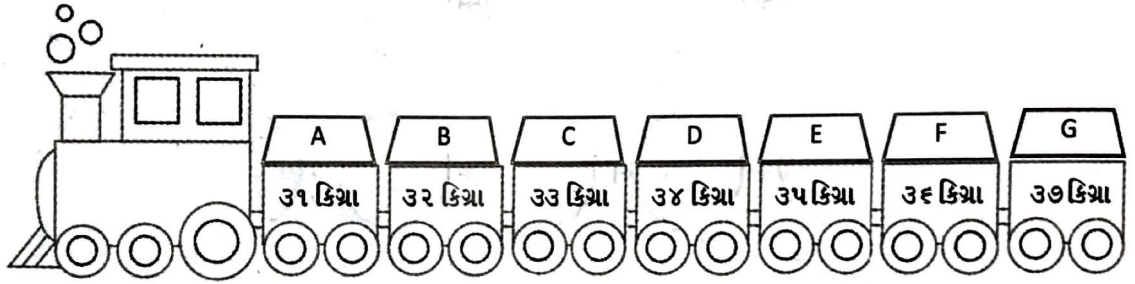
૧.

૨.

(૧૦) આગગાડીના ચિત્ર પરથી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

૧. ડબ્બા-A અને ડબ્બા-G નું કુલ વજન ૬૮ કિગ્રા છે તો ડબ્બા-B અને ડબ્બા-F નું કુલ વજન ૬૮ કિગ્રા થાય.

૨. ડબ્બા-A અને ડબ્બા-G નું કુલ વજન એ ડબ્બા-D ના વજન કરતાં ૬૧ ગણું છે.

૩. ડબ્બા-D નું વજન ડબ્બા-B અને ડબ્બા F ના કુલ વજન કરતાં અડધું છે.

૪. ડબ્બા-A, ડબ્બા-D અને ડબ્બા-G નું કુલ વજન એ ડબ્બા B, ડબ્બા D અને ડબ્બા F ના કુલ વજન જેટલું થાય.

૫. બધા ડબ્બાનું કુલ વજન = ૨૩૮ કિગ્રા × મધ્ય ડબ્બાનું વજન.

૨૩૮ કિગ્રા

૩૪ - મધ્ય ડબ્બાનું
૬૨

(૧૧) નીચેની પેટર્ન પૂર્ણ કરો અને પ્રશ્નોના જવાબ આપો.

$$\begin{aligned}
 & (1) + (2) + (3) + (4) + (5) + (6) = (21) \\
 & (2) + (3) + (4) + (5) + (6) + (7) = (29) \\
 & (3) + (4) + (5) + (6) + (7) + (8) = (33) \\
 & (4) + (5) + (6) + (7) + (8) + (9) = (36) \\
 & (5) + (6) + (7) + (8) + (9) + (10) = (40) \\
 & (6) + (7) + (8) + (9) + (10) + (11) = (44)
 \end{aligned}$$

૧. દરેક પંક્તિમાં અંકોનો સરવાળો ૬ જેટલો વધે છે.

૨. ૨૧, ૨૭, ૩૩, ૩૯, ૪૫, ૪૮, ૪૯, ૫૩

(૧૨) જો ૧→A, ૨→B, ૩→C, ૪→D, ..., ૨૫→Y, ૨૬→Z હોય તો નીચેના ગુપ્ત સંદેશાઓ ઉકેલો.

૧. MATHEMATIC IS MAGIC
 ૧૩ ૧ ૨૦ ૮ ૫ ૧૩ ૧ ૨૦ ૮ ૩ ૮ ૧૮ ૧૩ ૧ ૭ ૮ ૩

૨. MAKE IN INDIA
 ૧૩ ૧ ૧૧ ૫ ૮ ૧૪ ૮ ૧૪ ૮ ૧

૩. GAVE WATER
 ૧૮ ૧ ૨૨ ૫ ૨૩ ૧ ૨૦ ૫ ૧૮

૪. GROW MORE TREES
 ૭ ૧૮ ૧૫ ૨૩ ૧૩ ૧૫ ૧૮ ૫ ૨૦ ૧૮ ૫ ૫ ૧૮

૫. BE REGULAR
 ૨ ૫ ૧૮ ૫ ૭ ૨૧ ૨૩ ૧ ૧૮

(૧૩) જો $1 \rightarrow A$, $3 \rightarrow B$, $4 \rightarrow C$, $8 \rightarrow Y$, $41 \rightarrow Z$ હોય તો નીચેના ગુપ્ત સંદેશાઓ ઉકેલો.

૧. ૨૭ ૧ ૨૫ ૧ ૩૭ ૩૯ ૯ **NAMASTE**

૨. ૩૭ ૧ ૪૩ ૯ ૪૫ ૧ ૩૯ ૯ ૩૫ **SAVE WATER**

૩. ૩૭ ૯ ૨૭ ૭ ૨૫ ૨૯ ૩૫ ૯ ૨૫ ૨૯ ૨૭ ૯ ૪૯
SEND MORE MONEY

(૧૪) જો $B \rightarrow A$, $C \rightarrow B$, $D \rightarrow C, \dots$, $Y \rightarrow X$, $Z \rightarrow Y$, $A \rightarrow Z$ હોય તો નીચેના ગુપ્ત સંદેશાઓ ઉકેલો.

૧. TP TPSSZ **SO SORRY.**

૨. J BN GJOF **I AM FINE.**

૩. XFM DPNF **WEL COME**

(૧૫) તમારી રીતે નિયમ બનાવીને નીચેના સંદેશાઓને ગુપ્ત સંદેશાઓમાં લખો. $F \rightarrow G$, $G \rightarrow H, \dots, X \rightarrow Y$

૧. FOLLOW ME **GPMMPX NF.**

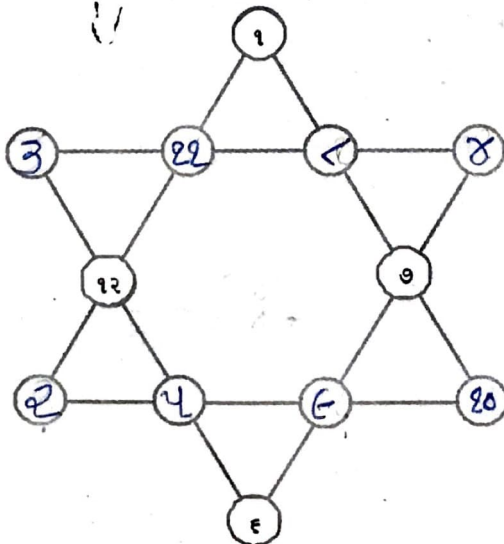
૨. GOOD MORNING **HPPE NP50IOH**

૩. GO AHEAD **HP BIFBE**

૪. HELLO **IFMMP.**

૫. UP AND DOWN **VQ BOE EPXO.**

(૧૬) અંકો ૧ થી ૧૨ નો એક જ વાર ઉપયોગ કરીને નીચેની પેટર્નમાં ખૂટતી સંખ્યા લખો કે જેથી ષટ્કોણની દરેક બાજુના અંકોનો સરવાળો ૨૬ થાય.

(૧૭) નીચેની પેટર્નને આગળ વધારો.

૧. $૯ \times ૧ = ૯$ તે પરથી $૦ + ૯ = ૯$ મળે (સૂચન $૯ = ૦૯$ સમજો)

$૯ \times ૨ = ૧૮$ તે પરથી $૧ + ૮ = ૯$ મળે.

$૯ \times ૩ = ૨૭$ તે પરથી $૨ + ૭ = ૯$ મળે.

$૯ \times ૪ = ૩૬$ તે પરથી $૩ + ૬ = ૯$ મળે.

$૯ \times ૫ = ૪૫$ તે પરથી $૪ + ૫ = ૯$ મળે.

૨. $૯ \times ૬ = ૫૪$ તે પરથી $૫ + ૪ = ૯$ મળે.

$૯ \times ૬૬ = ૫૯૪$ તે પરથી $૫ + ૯ + ૪ = ૧૮$ મળે.

$૯ \times ૬૬૬ = ૫૯૯૪$ તે પરથી $૫ + ૯ + ૯ + ૪ = ૨૭$ મળે.

$૯ \times ૬૬૬૬ = ૫૯૯૯૪$ તે પરથી $૫ + ૯ + ૯ + ૯ + ૪ = ૩૬$ મળે.

$૯ \times ૬૬૬૬૬ = ૫૯૯૯૯૪$ તે પરથી $૫ + ૯ + ૯ + ૯ + ૪ = ૪૫$ મળે.

૩. $૯ \times ૧૧૧ = ૯૯૯$ તે પરથી $૦ + ૯ + ૯ + ૯ = ૨૭$ મળે.

$૯ \times ૨૨૨ = ૧૯૯૮$ તે પરથી $૧ + ૯ + ૯ + ૮ = ૨૭$ મળે.

$૯ \times ૩૩૩ = ૨૯૯૭$ તે પરથી $૨ + ૯ + ૯ + ૭ = ૨૭$ મળે.

$૯ \times ૪૪૪ = ૩૯૯૬$ તે પરથી $૩ + ૯ + ૯ + ૬ = ૨૭$ મળે.

$૯ \times ૫૫૫ = ૪૯૯૫$ તે પરથી $૪ + ૯ + ૯ + ૫ = ૨૭$ મળે.

૪. $૩૭ \times ૩ \times ૧ = ૧૧૧$ તે પરથી $૧ + ૧ + ૧ = ૩$ મળે.

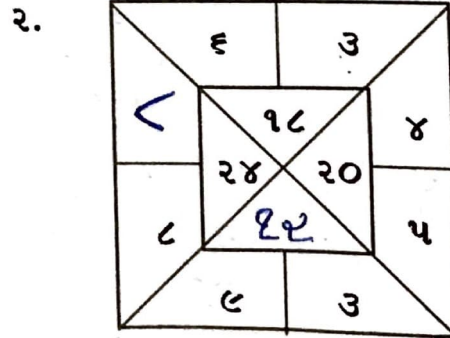
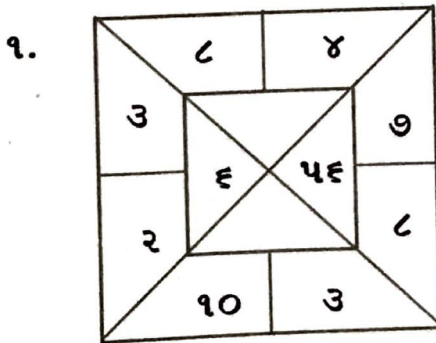
$૩૭ \times ૩ \times ૨ = ૨૨૨$ તે પરથી $૨ + ૨ + ૨ = ૬$ મળે.

$૩૭ \times ૩ \times ૩ = ૩૩૩$ તે પરથી $૩ + ૩ + ૩ = ૯$ મળે.

$૩૭ \times ૩ \times ૪ = ૪૪૪$ તે પરથી $૪ + ૪ + ૪ = ૧૨$ મળે.

$૩૭ \times ૩ \times ૫ = ૫૫૫$ તે પરથી $૫ + ૫ + ૫ = ૧૫$ મળે.

(૧૮) નીચેની પેટર્નનો અભ્યાસ કરી ખૂટતી સંખ્યા લખો.

(૧૯) ચિત્રાત્મક રજૂઆતની સામે સંખ્યાત્મક પેટર્ન પૂર્ણ કરો.

$\square = \square$ તે પરથી $1 = 1 = 1 \times 1$ મળે

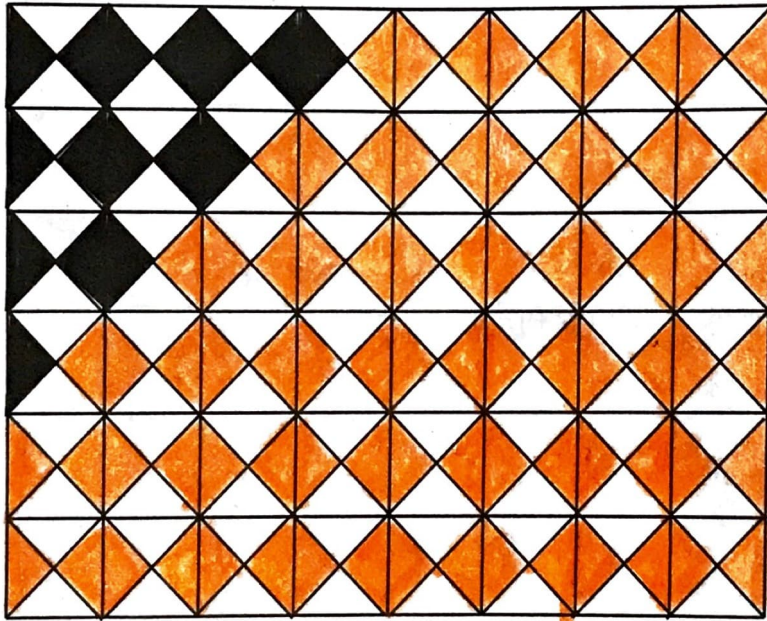
$\square + \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \square & \square \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \square & \square \\ \hline \end{array}$ તે પરથી $1 + 3 = 4 = 2 \times 2$ મળે

$\square + \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \square & \square \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|c|} \hline \square & \square & \square \\ \hline \square & \square & \square \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|c|} \hline \square & \square & \square \\ \hline \square & \square & \square \\ \hline \square & \square & \square \\ \hline \end{array}$ તે પરથી $1 + 3 + 5 = 9 = 3 \times 3 = 6$ મળે.

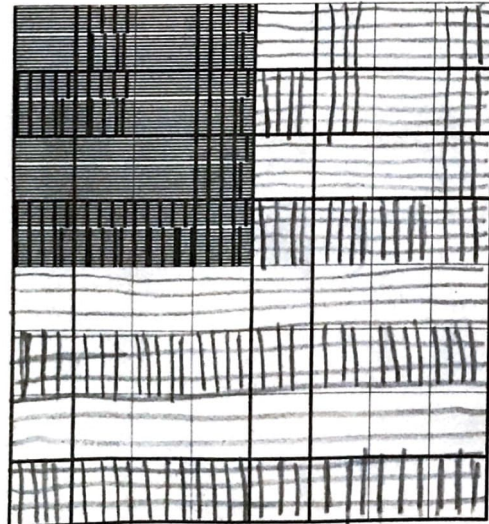
$\square + \begin{array}{|c|c|} \hline \square & \square \\ \hline \square & \square \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|c|} \hline \square & \square & \square \\ \hline \square & \square & \square \\ \hline \end{array} + \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline \square & \square & \square & \square \\ \hline \square & \square & \square & \square \\ \hline \square & \square & \square & \square \\ \hline \end{array} = \begin{array}{|c|c|c|c|} \hline \square & \square & \square & \square \\ \hline \square & \square & \square & \square \\ \hline \square & \square & \square & \square \\ \hline \square & \square & \square & \square \\ \hline \end{array}$ તે પરથી $1 + 3 + 5 + 7 = 16 = 4 \times 4 = 25$ મળે.
 $2 \times 2 = 4$

(૨૦) નીચેની દીવાલોનું અધૂરું રંગકામ પૂરું કરો.

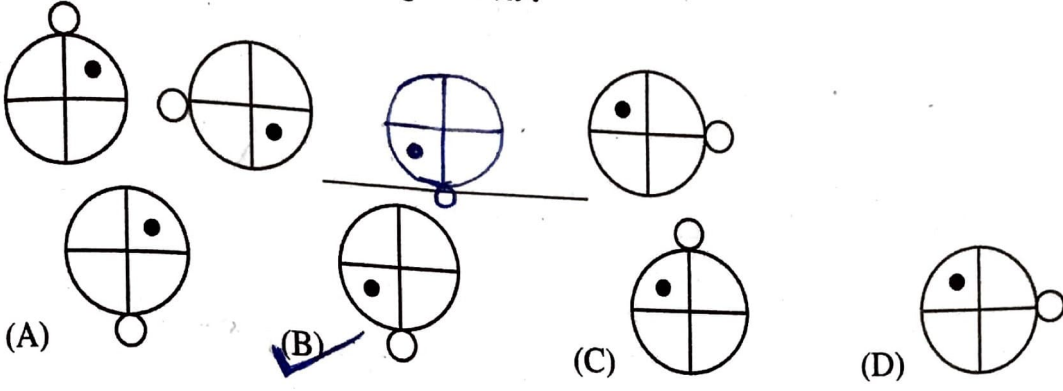
૧.

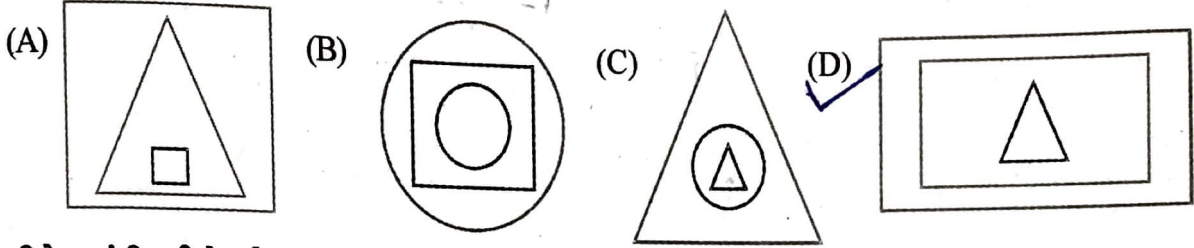
૨.

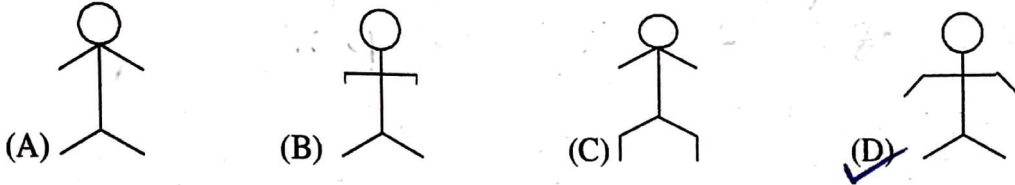
(૨૧) ખાલી સ્થાનમાં પેટર્ન મુજબ કઈ આકૃતિ આવશે ?

(૨૨) નીચેનામાંથી કયું અલગ પડે છે ?

(૨૩) નીચેનામાંથી કઈ પેટર્ન અલગ પડે છે?

(૨૪) પેટર્ન મુજબ ખાલી જાનામાં કયા અંકો આવશે?

૨૭	૩૧	૩૫
૨૩	૨૭	૩૧
૧૯	૨૩	૨૭
૧૫	૧૯	૨૩
૧૧	૧૫	૧૯

અભ્યાસ નિષ્પત્તિ આધારિત સર્વગ્રાહી મૂલ્યાંકન

• યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો.

(૧) ૧૩૫, ૩૩૫, ૫૩૫, ૭૩૫, ૯૩૫

(A) ૭૩૫

(B) ૮૩૫

(C) ૯૩૫

(D) ૬૩૫

(૨) ૧, ૧, ૨, ૩, ૫, ૮, ૧૩, ૨૧

(A) ૧૪

(B) ૨૧

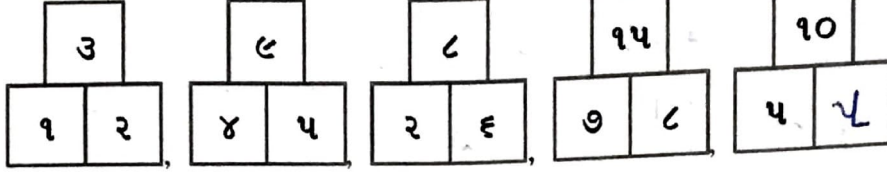
(C) ૧૭

(D) ૧૯

(૩) $\Rightarrow \downarrow \leftarrow \uparrow \Rightarrow \downarrow$

(A) \Rightarrow (B) \uparrow (C) \downarrow (D) \leftarrow

(૪)

(A) ૧૦

(B) ૨

(C) ૫

(D) ૬

(૫) ૯A, ૧૦B, ૧૧C, ૧૨A, ૧૩B, ...

(A) ૧૩E

(B) ૧૪B

(C) ૧૪F

(D) ૧૪C

(૬) જો $Z \rightarrow ૧$, $Y \rightarrow ૨$, $X \rightarrow ૩$, ..., $B \rightarrow ૨૫$, $A \rightarrow ૨૬$ તો NICE = ૨૩, ૨૮, ૨૪, ૨૨

(A) ૧૩, ૯, ૩, ૫

(B) ૧૩, ૧૮, ૨૪, ૨૨

(C) ૧૪, ૯, ૨૪, ૫

(D) ૧૪, ૧૮, ૨૪, ૨૨

(૭) જો ૧=A, ૨=B, ૩=C, ..., ૨૫=Y, ૨૬=Z તો ૮૫૧૪ = HEAD

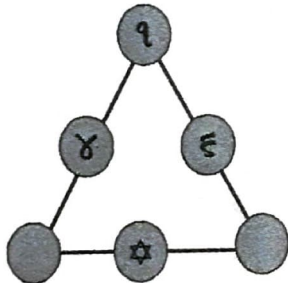
(A) HEAD

(B) HAED

(C) SVZW

(D) IEAD

(૮) અહીં, ત્રિકોણમાં દરેક બાજુનો સરવાળો ૧૦ થાય તો ☆ની કિંમત ૨ થાય.

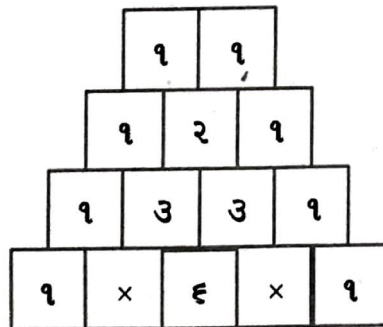
(A) ૩

(B) ૨

(C) ૫

(D) એક પણ નહિ

(૯) નીચેની ભાતનું અવલોકન કરી કહો કે X ની કિંમત શું હોઈ શકે?

(A) ૧

(B) ૩

(C) ૪

(D) એક પણ નહિ

(A)

(B)

(C)

~~(D)~~

વિદ્યાર્થીની શૈક્ષણિક સ્થિતિ													
	પ્રશ્નક્રમ										નિશાનીઓની કુલ સંખ્યા		
વિષયવસ્તુના મુદ્દા	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	x	?	✓
10.1													
10.2													